

Före orden

Sverige styrs från en ö. Riksdagen är isolerad, rent fysiskt. I fästningen bakom vallgrav och huggen granit barrikaderar sig de folkvalda. Den här boken handlar om livet på den ön.

Boken är tillkommen för att den var oskriven. Den vill inte avgöra vad som är gott och vad som är ont, bara berätta. Den ger ingen komplett bild av svensk politik och har heller inga sådana ambitioner.

Allt makt korrumpierar, sägs det. Den här boken försöker i så fall visa hur.

Politik är inte något vedervärdigt, snarare en dröm om något vackert. Att ett system bryter ner människor innebär inte att systemet styrs av en naturlag; alla människor har ett val och människor är mycket komplexa. I politiken avslöjas det finaste och det fulaste hos en människa – på en och samma gång. Självförsakelsen, uppoffringarna för att skapa ett bättre liv för andra framträder samtidigt som knivhuggen och sveken.

Just den här boken handlar om det fula. Om maskerna,

lögnens och auktoritetens och gruppens masker. Om att det är mänskligt att vara omänsklig.

Det här är berättelserna från politikens bakgård.

1. Spionen från folkpartiet

Ett val

Stortävlingar fordrar storresultat.

P. O. ENQUIST

I det ögonblick rådjuret varsnar fara stelnar först blicken, sedan hela kroppen. Hon blir stående så – fastfrusen – innan urladdningen kommer. Flykten till synes planlös. Hon hoppar sicksack, sträcker låren, får plötsligt fart och försvinner ur förföljarens synfält förbi älggräs och hasselbuskar. Upp på höjden stannar hon, vattnet glänser i pälsen. Väntar ut jägaren.

Regnet upphörde på morgonen den 4 september men molnen hängde kvar över klibbalarna vid sjön Trekanten och det var folktomt och stilla längs det populära promenadstråket i sänkan bakom Blommensbergs fotbollsplan. Vätan pyste ur jorden och små droppar föll från rönnbärsklasarna. Upp steg en doft av gammal tjärpapp. Gröndal ångade.

Det brukade ströva rådjur nere i Mörtviksparken men den här jakten gällde inte dem och han som var på flykt hade redan hunnit gömma sig.

Journalisterna kunde finkamma kvarteret hemma i Västertorp. De skulle inte hitta honom där.

Åtminstone detta ingav honom ett slags känsla av själv-

säkerhet; han hade lurat dem igen. Ännu kunde han.

Huset låg på höjden. Det var persikofärgat med små stänk av svart sot och hade två portar på södersidan, en uteplats åt väster, motorvägen mot norr. Den som byggt det sexton år tidigare gav ingenting för idén om ett kvarters enhetliga stil och denna produkt av åttiotalets fastighetsyra föreföll brutalt missanpassad breddvid de gamla roströda tegellängorna.

Som gömställe betraktat hade huset sina förtjänster. Det låg högt och ensligt och eftersom det bara fanns en tillfartsväg riskerade den ovane att snurra vilse därnere bland sekelskiftesvillorna. Skulle de lyckas finna vägen upp kunde de ändå inte fotografera honom. Han satt i en lägenhet på fjärde våningen. Persiennerna neddragna.

De skulle aldrig hitta honom.

Fram till för precis elva timmar sedan hade han haft ett jobb i regeringskansliet eller riksdagen inom räckhåll. Valsegern hade varit säkrad, alla mätningar hade pekat åt rätt håll. Positionen som medarbetare i folkpartiets valkampanj hade fortfarande varit hans. Han hade varit en av dem som skulle hyllas.

Nu var allt det borta.

Han försökte tänka igenom läget så klart han kunde men bilderna snurrade i huvudet.

I soffan hemma tittandes på tv-utfrågningen av Reinheldt, han hade slösurfat, ett klick in till Expressen, den skrämmande rubriken, kallsvetten, skakningarna, hur han spytt och tappat datorn i golvet.

Sen Niki i telefon: Döda mobilen!
Han stängde av den.
In i datorjäveln och radera filerna.
Helvete, helvete, helvete.
Lagerlöf på msn: Lovar du att hålla käft? Ja!
Dataintrång? Det får man väl fängelse för?
Sigge jävla sigge.
Varför hade han loggat in?

Och sen Tobias, snälla söta Tobias, som frågat, klart att just han skulle vara den förste att bry sig, som undrat hur han mådde. Tobias hade erbjudit honom gäststället. Han hade svarat nej, men ändrat sig efter en stund och bokat en taxi i sitt vanliga alias: Erik Nilsson. När bilen rullat upp för backen och svängt in på Skonertvägen hade han känt sig lite lugnare även om han innerst inne vetat vad som skulle hända. Det han hade satt igång hade sin egen logik.

Han somnade aldrig den kvällen. Halv tre på natten ringde Jakobsson. Han sa att det var över, men att han skulle snacka med sina pr-kontakter, det skulle finnas jobb.

Vid det laget hade Johan Jakobsson redan talat med reportrarna.

– Han är uppsagd, avstängd och utslängd, hade parti-sekreterare Jakobsson sagt.

Nu var klockan halv tio på förmiddagen och skandalen gick in på sin andra dag och Per Jodenius – 24-åringen som landets samlade journalistkår jagade – gömde sig för världen i lägenheten på höjden i Gröndal.

Om sex timmar skulle polisen ta in honom till förhör. Han hade redan bestämt sig; han skulle berätta allt, äntligen skulle han säga sanningen.

*

Vad är det som får människor att bli politiker? En vilja att förändra? Självklart. Åsikter och idéer? Absolut. Men det finns andra förklaringar också.

Harold D. Lasswell, en amerikansk statsvetare, skrev ett tidigt arbete om psykologiska drivkrafter. Han visade att politiker ofta har ovanligt stora bekräftelsebehov och söker uppmärksamhet och framgång för att kompensera brister i sin uppväxt. Många människor upplever också att politiker är konstiga. Vem utom en narcissist orkar leva med mediebilderna av sig själv?

*

Per Jodenius föddes tre dagar efter den andra advent i december 1981, äldst i syskonskaran. Familjen bodde i ett hus i utkanten av Alvesta, den lilla järnvägsorten i sydvästra Småland. Deras liv kretsade kring knuten vid sjön Salens strand där den södra stambanan korsade kust-till-kustbanan, som skar horisontellt genom bibelbältet.

Samhället hade sjutusen invånare och familjen Jodenius bodde längst västerut på en av fem cirkelformade gator med namn efter växter och insekter i de steniga hagmar-

kerna. Sländvägen gränsade mot åkrarna och skogen, fotbollsplanen och sporthallen.

De som kände Per Jodenius på den tiden kallar honom snäll och sprallig. En pojke som många andra, möjligen mer idérisk och fantasifull. Bilden är mycket positiv. Glad är ett adjektiv som återkommer flera gånger.

Att i ord beskriva en människa är ett övergrepp, men väsentliga delar av den person som Per Jodenius formades till går ändå att fånga i ett uttryck: lantis.

Han växte upp i den lilla världen och uppskattade den. Ostkaka med sylt efter middagen hos mamma. Öl med vännerna på pizzerian. Villan, skogarna, längtan hem. Han hade vänner där i Småland hela tiden, vänner som stannade när han försvann, hans verkliga vänner.

När han fyllde sexton började han jobba och tjäna egna pengar. Han knäckte extra på Posten, driftig och sparsam. Gnosjö är inte så mycket ett namn på ett samhälle som en beskrivning av ett tillstånd, och detta tillstånd av flit och fri företagsamhet och entreprenörsanda formade Per Jodenius. Han ville arbeta sig upp.

I Alvesta gick han med i SSU. Varför visste han inte riktigt och ett par år senare lämnade han också det socialdemokratiska ungdomsförbundet. När han flyttade till Växjö för att plugga och tog steget in i den liberala världen gick han direkt till partiet och inför valet 2002 hamnade han på folkpartiets riksdagslista.

Han stod näst sist på valsedeln, på artonde plats, men det tycktes inte bekomma honom. Han la upp en ambitiös

plan med skolbesök, tal och utdelning av flygblad. På hans valaffisch stod det: »Fler poliser – poliser som gör rätt saker«. Det fanns ett strävsamt konservativt drag hos honom, en gammal moral om ordning och reda som hängde ihop med arbetsivern. Alla såg hur han slet och även om han inte kom in i riksdagen gjorde han sig ett namn. Visade upp sig som en ung, ambitiös man – exakt den profil politiska partier är vana att leta efter.

Varför ville han hålla på med politik? Han var samhällsintresserad, skicklig på att formulera sig och tyckte om att diskutera. Och precis som så många andra upptäckte han att omgivningen – inte minst skolan – värdesatte de sakerna. Och vem vill inte visa sig duktig? Partiet visade också uppskattning för Per Jodenius främsta talang – förmågan att ta människor. Han läste av och anpassade sig till olika sociala situationer, kunde tona ner och förstärka olika drag i sin egen personlighet efter omgivningens behov och hade lätt för att smickra andra och skaffa kontakter.

På hösten 2002 valdes han in i styrelsen för liberala ungdomsförbundet i Kronoberg. De aktiva kunde räknas till tio stycken när styrelsen tillträdde. Ett par år senare hade antalet medlemmar tredubblats och man hade utvecklat en omfattande verksamhet.

Tack vare Per fick distriktet genomslag i medierna. Han hade öga för vad som funkade. De andra snackade filosofer, han läste dagstidningar.

När Växjö var värd för P3 Popstad och krogarna fick tillfälligt förlängda utskänkningstillstånd såg han genast arti-

keln framför sig. Varför fick krogarna bara ha öppet till efter klockan två när det kom en massa stockholmare på besök? Beslutet var fel eftersom det byggde på att man behandlade människor olika. Radio, tidningar och tv hängde på.

Han fick vara med om allt det fina i politik under den här tiden. Känslan av att tillsammans sträva mot ett högre mål, glädjen när ideellt slit gav utdelning. Han bodde i en studentlägenhet och tog några kurser ute på universitetet. Han skaffade ett umgänge som såg att världen var större än Alvesta.

Alla tyckte att han verkade lycklig.

När den nya ordföranden i liberala ungdomsförbundet, Fredrik Malm, annonserade ut jobbet som pressekreterare på förbundsexpeditionen i Stockholm sökte Per Jodenus tjänsten. Malm tvekade först, eftersom han hade hört att Per hade svårt att stava, men de andra i förbundsledningen övertygade honom om att Per var perfekt och att allt skulle ordna sig om de hjälptes åt med korrekturläsning.

I mars 2004 började Per Jodenus sin anställning på förbundsexpeditionen.

*

Politiken, tänkte sig grekerna, utspelar sig på torget. Man – som i män – samlas och diskuterar statens angelägenheter för att sedan rösta och verkställa. Att vara politiker har alltid inneburit att leva sitt liv i offentligheten.

På det moderna torget – tidningar, tv, radio och internet – utspelar sig varje dag en uppvisning inför folket. Det kallas politisk teater, spelet med och mot offentligheten, de dramatiska gesterna, förflyttningarna på scenen.

Som på alla teatrar får publiken inte veta vad som händer bakom kulisserna.

Ta bara en sådan sak som att ledande socialdemokrater 1982 bombhotade en lokal där Olof Palme skulle debattera mot Thorbjörn Fälldin eftersom de hade misslyckats med att övertala partiledaren om att det vore djupt otaktiskt att genomföra den där debatten i Kalmar. Det var ju aldrig något som allmänheten informerades om.

På en teater – även den politiska – håller publiken på den som kämpar ädelt. Folket vill ha hjältar. Forskningsgruppen för Samhälls- och Informationsstudier, FSI, har i flera år mätt detta krav från publiken. Sju av tio, ungefär, anser att politiker ska ha en högre moral än andra människor. 73 procent kräver att de folkvalda ska ljuga mindre än vad andra människor gör.

*

Förbundsexpeditionen låg inklämd längst inne i ett hörn i folkpartiets kanslilokaler på Drottninggatan i Stockholm. De var en handfull anställda, arbetade långa dagar och umgicks privat. De brukade gå till Vasas på Norrtullsgatan för att dricka öl.

Vid sådana tillfällen kröp hemligheterna fram. Per Jo-

denius hade bara jobbat några veckor när han för första gången hörde berättelsen om Ali Esbati och Johan Ingerö. Historien var anledningen till att Johan Ingerö, anställd på Stockholmsdistriktens kansli, stod högt i kurs den här våren.

Den officiella versionen var starkt förenklad och började med en artikel i Aftonbladet.

En reporters arbete går ut på att förstå sig på kombinationer. Hur kan man lägga ihop två till synes inkompatibla saker och få en helhet större än summan? Vissa kombinationer fungerar bättre än andra. Sex och politik är en sådan.

Därför sträckte sig Hans Österman en sen februarikväll 2004 efter sin telefon för att ringa det nödvändiga samtalet. Hans uppgiftslämnare hade gett honom fantastiskt material och efter det här samtalet borde storyn gå i lås.

Ali Esbati, ordförande för vänsterpartiets ungdomsförbund, satt som vanligt vid sitt skrivbord på Kungsgatan 84 i ett kallt och grinigt Stockholm och jobbade över när telefonen skrällde.

Hans Österman presenterade sig, berättade att han höll på med en artikel om de interna bråken i förbundet och ville höra Esbatis version av saken.

– Vi har utlyst en extrakongress för att lösa en del organisatoriska problem. Det är alltså en process som vi vill ta internt, svarade Ali Esbati.

Standardformulering. Han ville inte snacka. Österman gick rakt på sak.

– Jag har förstått så mycket som att du är offret i det här, sa han.

Ali Esbati blev tyst.

– Ali, fortsatte Österman, jag har läst vad folk har skrivit i ert interna forum. Jag vet att ni har haft problem med sexuella trakasserier och diskriminering.

Ali Esbati kunde fortfarande inte komma på något att säga. Det är inte möjligt, tänkte han. Hur kunde den här journalisten veta?

– Jag har ett citat här från Lisa Englund, hon som sitter i styrelsen. Hon skriver ju rakt ut att det förekommer systematiska sexuella trakasserier.

Ali var tyst.

– Hans Linde? sa Österman.

– Ja, fick Ali ur sig.

– Han är väl vice ordförande?

– Ja.

– Han skriver: »Jag önskar att jag kunde säga att man inte misskrediterat tjejer genom att systematiskt hänga ut deras sexliv.« Och vidare: »Jag önskar att jag kunde säga att ingen i förbundsstyrelsen kartlagt våra sexliv för att använda dem emot oss. Men det kan jag inte, för det är faktiskt så.«

Hur i helvete, tänkte Ali Esbati. Hur i helvete hade Aftonbladet kommit in på forumet?

– Du Ali, vi kommer att skriva om det här i tidningen och det är viktigt att vi får din version av det här, sa Österman.

Det måste vara nazister, tänkte Ali.

Han försökte samla sig.

– Naturligtvis är jag fruktansvärt upprörd, men det är en process som vi måste ta internt, sa han.

– Du har ingen mer kommentar kring det här?

– Jag kan med fog säga att jag har blivit trakasserad.

De nöjde sig där och avslutade samtalet. Hans Österman skrev ut sin artikel. Den blev ganska bra.

På torsdagen en knapp vecka senare öppnade vänsterpartiet sin 35:e kongress och då slog Aftonbladet till. Politiska reportrar undviker in i det längsta att rapportera om intima förhållanden, men sexuella trakasserier i landets mest feministiska ungdomsförbund är ändå uppseendeväckande, vilket i sin tur innebar att artikeln hade det som journalister kallar nyhetsvärde. Ung vänster skulle säkert ha sluppit en del publicitet om de hade kunnat förneka problemen istället för att erkänna dem, men den möjligheten fanns inte längre.

Nu sprang alla journalister åt samma håll och redan när Ali Esbati försökte hälsa välkommen till den panikinkallade presskonferensen var han uträknad. Efteråt mindes han bara trängseln och att någon i villervallan ropat:

– Har du blivit sexanklagad?

Vilken jävla formulering.

Att en falang i ett bråkigt ungdomsförbund läcker information till någon utvald reporter är inte ovanligt, men i det här fallet verkade båda sidor lika förskräckta över det som kom ut. Ändå var tillgången på material obegränsad.

I rapporteringen om den så kallade sexskandalen i vänsterpartiets plantskola publicerade alla stora tidningar långa utdrag från Ung vänsters interna forum. Ingen frågade hur det kom sig att varenda politisk reporter tycktes kunna logga in på en webbplats som krävde både användarnamn och lösenord.

Ali Esbati lyckades heller aldrig begripa hur det hade gått till.

Bakgrunden kände han alltför väl. Vänsterpartiets ungdomsförbund hade befunnit sig i kris, alldeles oavsett läckagen. På kongressen 2003 hade han och ledningen åkt på några bakslag och sedan hade vardagen utvecklats till ett krypskytte där rykten flög högt och beslut undergrävdes.

Till slut hade han fått nog. På styrelsemötet första helgen i februari 2004 hade han krävt en extrakongress för att reda ut vem som egentligen hade medlemmarnas förtroende. Oppositionen hade överrumplats av förslaget och det hade krävts sex timmars diskussion för att få igenom beslutet.

På det interna forumet hade tonläget sedan stegrats. Var det här Alis kupp för att säkra makten? Flera som stod på ledningens sida hade skrivit att oppositionen i förbundet präglades av en grabbig kultur. Någon hade därefter beskrivit ryktena om att Ola Nilsson från Skåne hade ritat en karta över vilka som haft sex med varandra. Navet i sexkartan var Ali Esbati och trådarna från honom löpte till flera kvinnor med inflytande i förbundet.

Debatten hade gått helt överstyr. Var det någon som

påstod att folks åsikter berodde på vilka de knullade med? Hade tjejer fått sina sexliv avhandlade inför tillsättandet av poster i förbundet? Vad var det för sätt att anklaga folk?

Och sedan hade hela den diskussionen blivit offentlig.

Allt detta visste Ali Esbati, men han kunde fortfarande inte förstå. Hur hade det kunnat komma ut?

Till webbforumets öppna del var vem som helst välkommen, till den stängda krävdes lösenord. Så uppfattade Ali säkerheten på forumet. Det var förstås möjligt att några nazister, tänkte han, hade klarat alla kontroller och lyckats skriva in sig som medlemmar. Alla medlemmar fick ett personligt lösenord.

Men sexsnacket hade bara pågått i fyra, fem dagar när Aftonbladet ringde. Så de som loggat in måste ha haft en osannolik timing.

En annan sak som inte stämde var att varenda tidning hade fått materialet. Även om han inte hyste några högre tankar om borgerliga medier så var det faktiskt konstigt att ingen redaktion tvekat inför att ta emot hemliga dokument från högerextremister.

Han blev inte klok på det. Men så visste heller inte Ali Esbati så mycket om liberala ungdomsförbundet.

Per Jodenius fick höra Johan Ingerös version. Först i brottstycken, så småningom med allt fler detaljer.

Johan Ingerö hade varit medlem i folkpartiet sedan valet 1998. Han hade då bestämt sig för att inte bara lägga en valsedel utan också bli medlem i det parti han till slut

röstade på. Det blev folkpartiet, och redan genom det beslutet visade han en önskan om att gå mot strömmen. Folkpartiet slogs mot fyraprocentsspärren vid den här tiden och var utrotningshotat.

Johan Ingerö utmärkte sig genom sin bakgrund. Han hade vuxit upp i en hyresrätt i Stockholms södra betongförorter med en ensamstående mamma. Han bar långt hår och hade ring i näsan och kunde allt om skev thrash metal från 1985. För honom var det en kulturkrock att träffa de välartade ungliberalerna. Han tyckte de var mesar och höll sig borta från ungdomsförbundet. Men när han 2001 valdes in i partidistriktets styrelse öppnade sig dörrar till en högre nivå i ungdomsförbundet och inför valet 2002 anställdes han på Stockholmsdistriktets kansli.

Det var i slutet av den valrörelsen som Lars Leijonborg lanserade förslaget om ett språkest för alla som söker medborgarskap i Sverige. Förslaget var inte nytt, men tidigare hade det bara funnits med i partiets kulturpolitik, som en metod för att stärka det svenska språket. Nu fick det integrationspolitiska kläder och alla kommentatorer och politiska motståndare tvingades ställa en fråga som skapade enorm uppmärksamhet. Hade folkpartiet blivit främlingsfientligt?

Socialdemokraterna gjorde folkpartiet till sin huvudmotståndare de sista veckorna före valet. Lars Leijonborg syntes överallt och på valdagen röstade 13,3 procent av väljarna på folkpartiet.

För medlemmarna förklarades den explosionsartade

ökningen med att partiet hade slutat vela i mitten. Man hade äntligen tagit tydlig ställning.

Språketstet gav folkpartiet ett enormt självförtroende. Johan Ingerö jobbade åtta veckor i streck och sov bara fyra timmar per natt. Det var den häftigaste kick han upplevt, den kampanjen. Ingenting var omöjligt.

När uppståndelsen lagt sig hade partiet nya mandat, nya pengar och en ny berättelse om sig självt.

Alla insåg att det inte var några större förändringar i sakspolitiken som låg bakom framgången och därför kom man till slutsatsen att det handlade om hur man hade sålt in politiken. Och då riktades allas blickar mot Johan Jakobsson.

Johan Jakobsson hade varit aktiv i folkpartiets studentförbund, gått vidare till pr-branschen, men återvänt till politiken och vid millenieskiftet fått en plats som tung strateg vid Lars Leijonborgs sida. Han hade inspirerats av danska Venstre och var ute efter en sak: konflikter som retade samhällets elit.

Internt kom hans metod att kallas 80-20-strategin. Tanken var att inta ståndpunkter som ungefär 80 procent av befolkningen delade. Inte så konstigt, politik handlar om att bli vald och för att bli det måste man tycka som många gör, men poängen här var att 20 procent skulle ställa sig mycket negativa till förslagen. Om man bara valde rätt förslag så skulle det vara samhällets elit som blev uppretad och då slog man två flugor i en smäll. Först fick man uppmärksamhet och sedan sattes bilden av att partiet stod på folkets sida mot etablissemang.

På det här sättet kunde folkpartiet bli folkligt och locka socialdemokratiska väljare, eftersom många av de väljarna var betydligt mer konservativa än det socialdemokratiska partiet, väljare som dessutom upplevde att deras gamla parti blivit en del av etablissemangen.

Språktestets sprängkraft låg inte i effekterna av ett genomförande, utan i diskussionen som skapade rubrikerna.

– Vill man ha uppmärksamhet och en livfull debatt i valrörelsen är det smart att reta kulturvästern, sa Jakobsson.

Internt sammanfattades mottot till: allt går med bra spinn.

Med spinn menades att man fick journalisterna att ställa de frågor man önskade få ställda. Och Johan Jakobsson ansågs kunna få medierna att göra exakt som han ville.

Alla unga liberaler ville bli som Johan Jakobsson.

Ungdomsförbundet började agera precis som partiet. 80–20-frågor, aggressiv kampanj och så ett hårt jobb för att alltid ha informationsförsprång. Bildningsverksamheten, de ideologiska diskussionerna, allt det där som ungliberalerna tidigare hade gjort sig kända för prioriterades ner. Efter 2002 blev mediaspelet den viktigaste verksamheten.

Johan Ingerö växte i den miljön och älskade den.

Historien om Ali Esbati och sextrakasserierna – den riktiga versionen som de klantiga medierna aldrig lyckades gräva fram – började egentligen med en ung liberal i Uppsala, fortfarande aktiv i liberala ungdomsförbundet. Han registrerade sig som användare på vänsterpartiets ungdomsförbunds forum. Det var öppet för vem som helst att

göra så. Men han upptäckte att han kom åt delar av forumet som vänsterpartisterna rimligen trodde var stängda för alla utom sina medlemmar. Vid ett tillfälle nämnde han saken för en vän i vänsterpartiets ungdomsförbund, men bristen i systemet åtgärdades inte. Istället blev han uppmanad av en i förbundet att läsa vad som stod på forumet.

Efter en tid började den unge mannen – med användarnamnet »pissliberalen« – kopiera filer från forumet, en massa filer, och sedan mejlade han alltihop till Tobias Holdstock, en ung folkpartist som just då bodde i Göteborg. Eftersom materialet var så omfattande och eftersom Holdstock bara hade en bärbar dator utan skrivare skickade Holdstock i sin tur vidare mejlet till Johan Ingerö.

Och där på ungdomsförbundets stockholmskansli hade Ingerö skrivit ut dokumenten, många hundra sidor, och lagt ut alla papper på golvet och letat efter något som vänstern ville dölja och i röran hade han hittat diskussionen om sexkartan. Han hade känt sig så lycklig.

Sen hade han ringt till Hans Österman på Aftonbladet. Så hade det gått till.

De andra visste först inte vad de skulle tro. Men ju mer de hörde Johan Ingerö skryta om det, desto mer höll de det för sant. Per Jodenius också.

Folkpartiets ungdomsförbund hade alltså brutit sig in i de politiska motståndarnas databas och sedan matat journalisterna med materialet. Kände Fredrik Malm till intrånget? Han log i alla fall när Ingerö talade om det, lika stolt som någon annan i den invigda kretsen.

Ali Esbati var borta. Hela uppnästa jävla unga vänstern var stukat. Påpassligt gjort av Ingerö. Eller hur?

Det måste du väl hålla med om Per?

*

I standardverket »Svenska valkampanjer 1866–1988« tillåter sig statsvetaren Peter Esaiasson, efter att i detalj ha gått igenom över hundra års valrörelser, att filosofera en stund. Vad kännetecknar, frågar han, partier i en valrörelse? Om man ska koka ner partiets beteende inför ett val till en enda sak, vad är det då?

Att de utvecklar paranoida drag, svarar statsvetarprofessorn på sin egen fråga. Människor i partierna jagar väljare i en valrörelse, men känner sig själva jagade. De blir rädda.

*

Han hyrde en källarvåning hos Malin Strid, som jobbade i staben hos Lars Leijonborg. Villan låg i Västertorp, söder om stan.

Han började arbetsdagarna senast halv nio med att gena genom skogsdungen bakom huset och när han kom fram till tunnelbanestationen tog han röda linjen in mot stan.

Han gillade inte tunnelbanan, tyckte att den krängde, mådde illa i trängseln. Därför steg han ofta av redan vid T-centralen och gick sista biten. Han brukade prata i telefon med Tobias Holdstock under resan.

Tobias jobbade nu på Stockholmsdistriktets kansli tillsammans med Johan Ingerö. Han var världsvan, hade vuxit upp i ett new age-kollektiv och hans pappa kom från England. Han kunde Stockholm, hade stil och smak, var världens bästa shoppingvän. Han tog Per till ställen som lantisen från Växjö aldrig hade funnit utan guide.

Väl framme på Drottninggatan klev Per in genom dörren till folkpartiets kansli, gick en trappa upp, drog passerkortet, in genom nästa dörr och stegade längst bort till hörnet där ungdomsförbundet satt.

De hade två rum till sitt förfogande, ett stort och så en liten skrubben. Per satt i skrubben. Från början hade tanken varit att Fredrik Malm skulle få ha det för sig själv, men han stod inte ut med ensamheten och flyttade ut till det stora rummet där han trängdes med förbundssekreteraren Nina Larsson, kanslichefen Frida Bylin och Anders Bergheden, som hade hand om ekonomin. Folk kom och gick, ibland kallade man in extrapersonal. De hade kul.

Fredrik Malm var nervös och kolerisk till sin läggning. Han hade vuxit upp nära Statsrådsvägen i Kärrtorp söder om Stockholm, en adress som inte var oväsentlig då han i tonåren riktat in sig på en karriär som skulle krönas med en plats i regeringen.

Stingsligheten var förklarlig men inte desto mindre irriterande för folk runtomkring honom. Han kunde tolka in hisnande saker i de mest menlösa uttalanden från personer som han fick för sig var ute efter honom.

Till hans positiva konto kunde föras en rad klassiska politikeregenskaper. Han var charmig, mindes människors namn, fick dem att känna sig sedda och hade lätt för att registrera detaljer.

Hans ståndpunkter gick att sammanfatta i en slogan: »Castro och tunnelbanetågen ska avgå i tid«. Brann han för något så var det demokratirörelser i världen, och för Israel och Kurdistan. Han polisanmälde påstådda uppmaningar till terrorism i Stockholms moské och JK-anmälde antisemitiska inlägg i Sveriges Television. Det internationella kompletterade han med extremt lokala frågor. Att ställa krav var att bry sig. Och lite ordning och reda på kollektivtrafiken var väl det minsta man kunde begära.

Per började odla kontakter på redaktionerna, ringde runt till folk, han skvallrade och lyssnade. Han började förstå hur Johan Ingerö och Johan Jakobsson jobbade. Han försökte skruva sakerna några varv extra, och körde på hård konfrontation. Han och Fredrik Malm jobbade bra ihop.

De krävde att alla röda dagar skulle avskaffas eftersom bara kristna och socialdemokrater kunde känna sig hemma i dagens almanacka.

När riksdagen förbjöd rökning i lokaler med servering föreslog de att talmannen Björn von Sydow skulle stänga riksdagens rökrum eftersom det stod en kaffeautomat i det.

De lät 1 500 gymnasister svara på en enkät och fick fram resultatet att var fjärde trodde att EU-kommissionären hette

Marit Paulsen. Vad var det för betyg till Margot Wallström?

I juni 2004 lyckades de få in DN-journalisten Maria Carlshamre i EU-parlamentet. Det var Fredrik Malm som förmått henne att ställa upp. Ingen kunde väl tänka sig att hon skulle bli lika framgångsrik som Marit Paulsen, men hon fick massor av kryss.

Per kandiderade själv också, men det var inte så seriöst. Han stod på 35:e plats.

*

Valrörelsen började tidigt, ovanligt tidigt, och på en plats som ingen hade kunnat ana några månader tidigare.

Om man åker från Umeå mot Robertsfors och efter mil av ändlösa tallkärr kommer fram till ett litet samhälle med en mack på höger sida och svänger vänster in på en mindre väg och efter en stund tar vänster igen så befinner man sig mitt ute i ingenstans. I Högfors i Västerbotten.

Det var där som valrörelsen startade. Hemma hos Maud Olofsson i september 2004.

Idén om en borgerlig allians vilade på moderaterna, på deras fiasko i det tidigare valet, på deras omvärdering och att de andra tre partierna kände att de faktiskt skulle få vara med och bestämma.